

**OPŠTINA BIJELO POLJE
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA PODRŠKU DJECI I
PORODICI BIJELO POLJE**

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2017. GODINU

Bijelo Polje, februar, 2018. godine

I UVOD

Izveštaj o radu Javne ustanove Centar za podršku djeci i porodici za 2017. godinu, je dokument, koji predstavlja, objedinjenu i sažetu cjelinu svih realizovanih aktivnosti, prikaz problematike korisnika usluga Centra, kao i organizacione promjene, koje su nastupile u protekloj godini.

Nasilje nad djecom je opšti problem, koji prožima sva društva, sve kulture i sve regione svijeta. Milioni djece svakodnevno trpe nasilje, što predstavlja grubo kršenje prava djeteta. Nasilje izaziva patnju djeteta, ozbiljno ugrožava razvoj, dobrobit, pa i sam život djeteta, a posledice su često teške i dugotrajne. Nepovoljne socijalne i društvene okolnosti u poslednjoj deceniji prošlog i početkom ovog vijeka, izložile su djecu povećanom riziku od nasilja.

Pravo na zaštitu od svih oblika nasilja predstavlja osnovno pravo svakog djeteta utvrđeno Konvencijom o pravima djeteta i drugim dokumentima Ujedinjenih nacija, Savjeta Evrope i ostalih međunarodnih organizacija, koje je država Crna Gora ratifikovala kao članica tih organizacija. Ratifikovanjem Konvencije o pravima djeteta naša zemlja je preuzela obavezu da preduzima mjere za sprečavanje nasilja nad djecom i da obezbijedi zaštitu djeteta od svih oblika nasilja u porodici, institucijama i široj društvenoj sredini, i to od:

- fizičkog i mentalnog nasilja, zloupotrebe i zanemarivanja;
- svih oblika seksualnog izrabljivanja i seksualne zloupotrebe;
- nasilnog odvođenja djece i trgovine djecom;
- svih drugih oblika eksploatacije štetnih za dijete;
- mučenja, nehumanih i ponižavajućih postupaka i kažnjavanja.

Konvencija takođe određuje obavezu države da obezbijedi mjere podrške za fizički i psihički oporavak djeteta – žrtve nasilja i njegovu socijalnu reintegraciju. Zloupotreba ili zlostavljanje djeteta dovodi do stvarnog ili potencijalnog narušavanja zdravlja djeteta, njegovog preživljavanja, razvoja ili dostojanstva u okviru odnosa koji uključuje odgovornost, povjerenje ili moć.

Ustavom Crne Gore u članu 74. djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorištavanja ili zloupotrebe.

Oblast zaštite porodice u Crnoj Gori je regulisana Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici, Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Porodičnim zakonom i Krivičnim zakonom.

Nasilje u porodici, je činjenje ili nečinjenje člana porodice kojim se ugrožava fizički, psihički, seksualni ili ekonomski integritet, mentalno zdravlje i spokojstvo drugog člana porodice, bez obzira na mjesto gdje je učinjeno.

Žrtva nasilja ima pravo na psihosocijalnu i pravnu pomoć i socijalnu i medicinsku zaštitu, u skladu sa zakonom, a posebnu pomoć i zaštitu uživa žrtva koja je dijete, starije lice, lice sa invaliditetom i lice koje nije sposobno da se o sebi stara.

U obrazovno-vaspitnim ustanovama prisutni su najrazličitiji oblici i vrste nasilja. Djeca su izložena vršnjačkom nasilju, ali i nasilju odraslih. Predškolske ustanove, odnosno dečiji vrtići, škole i školska okruženja sve češće su mjesta na kojima se ispoljavaju razni vidovi ugrožavanja bezbjednosti djece.

Razvoj savremenih komunikacionih tehnologija doveo je do toga da internet postane pogodan za zloupotrebe, pri čemu su djeca najpodložnija kategorija za tu vrstu zloupotreba.

Poseban vid nasilja, a kojem je malo posvećena pažnja je seksualno zlostavljanje i uznemiravanje djece. Savjet Evrope je 2010 godine pokrenuo kampanju ONE IN FIVE, kako bi se ukazalo na ozbiljnost ovog vida nasilja. Istraživanja su pokazala da od petoro djece u Evropi jedno je žrtva seksualnog zlostavljanja i uznemiravanja.

S obzirom na složenost i ozbiljnost ovih problema, neophodan je multidisciplinarni pristup i saradnja stručnjaka različitih profila u rješavanju istog, pri čemu Centar predstavlja važnu kariku u sistemu institucionalnog djelovanja.

II O CENTRU

Javna ustanova Centar za podršku djeci i porodici predstavlja prvi javni servis za sveobuhvatnu zaštitu i urgentno zbrinjavanje žrtava porodičnog nasilja, sa posebnim osvrtom na djecu žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, mučenja i drugih oblika nasilja.

U skladu sa Nacionalnim planom akcije za djecu u Crnoj Gori, donijet je Lokalni plan akcije za djecu u Bijelom Polju za period 2005-2010. Kao jedan od strateških ciljeva pomenutog plana bilo je stvaranje institucionalnih mehanizama za prevenciju i odgovor u slučajevima nasilja, kao i monitoring implementacije Lokalnog plana akcije za djecu u Bijelom Polju.

Kao rezultat rada na realizaciji LPA za djecu, dana 01.08.2008. godine, od strane Opštine Bijelo Polje je otvorena Javna ustanova Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje.

JU Centar za podršku djeci i porodici predstavlja jedinstven primjer uspješnog rada, gdje je zahvaljujući kvalitetnom partnerstvu i multidisciplinarnom pristupu problemu, osmišljena brza i efikasna zaštita i podrška djeci i porodicama u kriznim situacijama.

U cilju adekvatnog odgovora u slučajevima nasilja u porodici, pri Centru za socijalni rad je formiran tim, sastavljeni od predstavnika relevantnih institucija koje se bave ovom problematikom, među kojima je i predstavnik Centra za podršku. Tim ima za cilj da koordinisanom saradnjom, preduzme brze i djelotvorne mjere radi pružanja zaštite i podrške žrtvama svih oblika nasilja.

Kao značajno, treba spomenuti i Protokol o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici, u kojem su izdefinisane obaveze svih potpisnika. U ovom lancu djelovanja svih nadležnih organa važnu kariku predstavlja Javna ustanova Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje, kao jedina javna ustanova ove vrste u Crnoj Gori, koja zbrinjava žrtve nasilja sa teritorije cijele Crne Gore, pa i iz regiona.

U sklopu Centra je organizovan rad Prihvatne stanice za urgentno zbrinjavanje žrtava nasilja.

III AKTIVNOSTI U VEZI SA OSNOVNOM DJELATNOŠĆU

U skladu sa djelatnostima, Centar pruža različite usluge, kao što su :

- * Podrška i pomoć svim žrtvama nasilja;
- * Zaštita djece koja su žrtve nasilja, zlostavljanja, mučenja i zanemarivanja;
- * Izmještanje iz porodice- urgentno zbrinjavanje u Prihvatnoj stanici Centra;
- * Multidisciplinarni pristup rješavanja problema djece u riziku;
- * Psihosocijalna pomoć porodicama i djeci u riziku.

U toku 2017.godine Centru za podršku djeci i porodici, za pomoć se obratilo 42 lica, od kojih je 11 lica boravilo u Prihvatnoj stanici Centra, i 31 lica kojima su pružene savjetodavne usluge u prevazilaženju problema (u saradnji sa nadležnim CSR, Opštinom, Centrom bezbjednosti, kao i drugim nadležnim institucijama).

U izvještajnom periodu, korisnici su se obraćali zbog različitih problema, kao što su: nasilje u porodici (od strane supružnika, bivšeg partnera ili srodnika), problemi nakon

razvoda braka zbog neriješenih pitanja oko podjele imovine ili starateljstva nad djecom, teške ekonomske situacije, vršnjačkog nasilja i sl.

Svim licima koja su se obratila za pomoć, pružena je savjetodavna usluga i podrška u cilju prevazilaženja problema, a u slučajevima gdje Centar nije mogao pružiti adekvatnu pomoć i podršku lica su upućena na institucije sistema koje su nadležne u tim slučajevima (Centri za socijalni rad, Policija, Opština, kancelarije za besplatnu pravnu pomoć i sl.).

IV PRIHVATNASTANICA

U Prihvatnoj stanici Centra, koja je namijenjena urgentnom zbrinjavanju žrtava, u 2017.godini je smješteno 11 lica, od kojih 5 maloljetna lica.

Svim korisnicima je u skladu sa planiranim djelatnostima obezbijeđeno zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, zdravstvena zaštita tokom 24h, psihosocijalna podrška i pomoć u prevazilaženju problema u saradnji sa nadležnim Centrima za socijalni rad, siguran ambijent i aktivnosti za djecu edukativno - rekreativnog sadržaja.

Tabela 1. Polna i starosna struktura korisnika Prihvatne stanice

Uzrast	POL		UKUPNO
	M	Ž	
0 – 3 god.	1		1
4 – 7 god.	1	1	2
8 – 14 god.		1	1
15 -18 god.	1		1
18 god. i više		6	6
UKUPNO	3	8	11

Rad Prihvatne stanice je regulisan Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja u prihvatilištu – skloništu, koji je donešen na osnovu Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, a kojim su propisani uslovi za pružanje usluge i smještaj korisnika. Pomenutim pravilnikom je predviđeno da se smještaj vrši na osnovu rješenja nadležnog Centra za socijalni rad.

Boravak u Prihvatnoj stanici Centra je ograničen do 30 dana, s obzirom da je ustanova zatvorenog tipa gdje korisnici nemaju mogućnost izlaska van prostorija Centra. U slučaju da se u tom roku ne može obezbijediti adekvatno rješenje, smještaj se može produžiti u skladu sa rješenjem nadležnog Centra za socijalni rad.

Korisnici usluga koji su boravili u Prihvatnoj stanici Centra, su smješteni zbog različitih vidova nasilja, među kojima je najčešće fizičko ili psihičko nasilje. S obzirom da fizičko i psihičko nasilje utiče na zdravstveno stanje korisnika, zbog psihičkih trauma i fizičkih povreda, korisnici su često imali potrebu za zdravstvenom zaštitom, koja im je obezbijeđena u saradnji sa zdravstvenim ustanovama na teritoriji opštine Bijelo Polje.

Razlozi zbog kojih su žrtve trpjele nasilje duže vremena su iz straha od nasilnika, da bi prijavom samo doprinijeli da se stanje pogorša, nedostatak samopouzdanja kod žrtve, loša ekonomska situacije, zbog očuvanja porodice, kao i nadanje da će nasilje prestati. Nasilje u porodici, čak i kad djeca nisu direktne žrtve, ostavlja posledice i trag na njihov psihofizički razvoj i utiče na formiranje njihove ličnosti, pa lako mogu pribjeći nasilju kao metodu za rješavanje problema.

Tabela 2. Struktura korisnika Prihvatne stanice prema nadležnom Centru za socijalni rad

Nadležni Centar za socijalni rad		
Bijelo Polje	Berane	Rožaje
6	4	1

V OSTALE AKTIVNOSTI

Centar je i u 2017. godini nastavio saradnju sa Vladinom kancelarijom za borbu protiv trgovine ljudima, sa kojom je u 2013. godini potpisan Sporazum o međusobnoj saradnji. Predstavnik Centra redovno učestvuje u radu koordinacionog tijela za monitoring i ocjenu stepena realizacije Sporazuma.

Stručni radnik Centra je učestvovao u izradi Lokalnog plana akcije za razvoj usluga socijalne zaštite za period 2017-2021. Takođe, predstavnik Centra je član radne grupe za izradu Lokalnog plana akcije za djecu, a sve u cilju predlaganja mjera koje će omogućiti efikasnije pružanje usluga socijalne zaštite u lokalnoj zajednici.

U izvještajnom periodu, zaposleni su pohađali brojne seminare, a sve u cilju unapređenja pružanja usluga i usvajanja novih znanja i vještina.

U toku izvještajnog perioda Centar je uspostavio saradnju sa Centrom za socijalni rad Priboj, nakon čega su preduzete aktivnosti na pisanju projektnog predloga vezano za za apliciranje sa projektom na prvi poziv za podnošenje predloga projekata u okviru

Programa prekogranične saradnje Srbija -Crna Gora 2014 – 2020 u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA II), alokacije 2014 i 2015. Kao rezultat ove saradnje, u januaru mjesecu tekuće godine je podnešena projektna koncept nota.

Javna ustanova Centar za podršku djeci i porodici je u 2017. godini u saradnji sa Rotari klubom organizovala tradicionalnu podjelu novogodišnjih paketića za djecu – žrtve nasilja i djecu iz ugroženih porodica.

VI ORGANIZACIONA STRUKTURA I PROSTORNI KAPACITETI

U izvještajnom periodu, broj zaposlenih na neodređeno vrijeme je povećan sa 8 na 10. Povećanje broja zaposlenih je uslovljeno potrebom za usaglašavanjem sa standardima predviđenim Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti i podzakonskim aktima. Ispunjavanje standarda je neophodno kako bi Centar dobio licencu za rad, što je zakonska obaveza.

U pogledu prostornih kapaciteta u 2017. godini nije bilo promjena.

VII ORGANI CENTRA

Organi JU Centar za podršku djeci i porodici su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor

U maju mjesecu, Skupština opštine Bijelo Polje je imenovala upravni odbor Centra u sastavu: Mehmed Salemović – predsjednik i član, Šefket Ćorović – član, Nena Radonjić – član, Ajsela Hadžibegović – član i Bojan Mihailović – predstavnik zaposlenih/član.

U izvještajnom periodu, Upravni odbor je održao 3 sjednice.

Direktor

Direktorica Centra je u 2017. u skladu sa nadležnostima iz Statuta zastupala i predstavljala Centar, starala se o zakonitosti rada, sarađivala sa nadležnim ustanovama, planirala, organizovala, učestvovala ili neposredno rukovodila radom, pratila ostvarivanje planova i programa i preduzimala potrebne mjere za njihovo ostvarivanje, a sve u cilju unapređenja kvaliteta pružanja usluga.

VIII POSJETE CENTRU

U izvještajnom periodu Centar su posjetili ambasadorica SAD-a u Crnoj Gori i šef predstavništva UNICEF-a, koji su tom prilikom upoznati sa radom Centra.

Centar je takođe posjetio i direktor Direktorata za socijalno staranje i dječiju zaštitu pri Ministarstvu rada i socijalnog staranja, sa kojim je razgovarano na temu unapređenja pružanja usluga.

Poslovne aktivnosti zaposlenih u Javnoj ustanovi Centar za podršku djeci i porodici u izvještajnom periodu, bile su usmjerene na pružanje brze i kvalitetne usluge korisnicima Centra.

Broj 02-40/18
Bijelo Polje, 13.02.2018.god.

DIREKTORICA
Rada Đerić